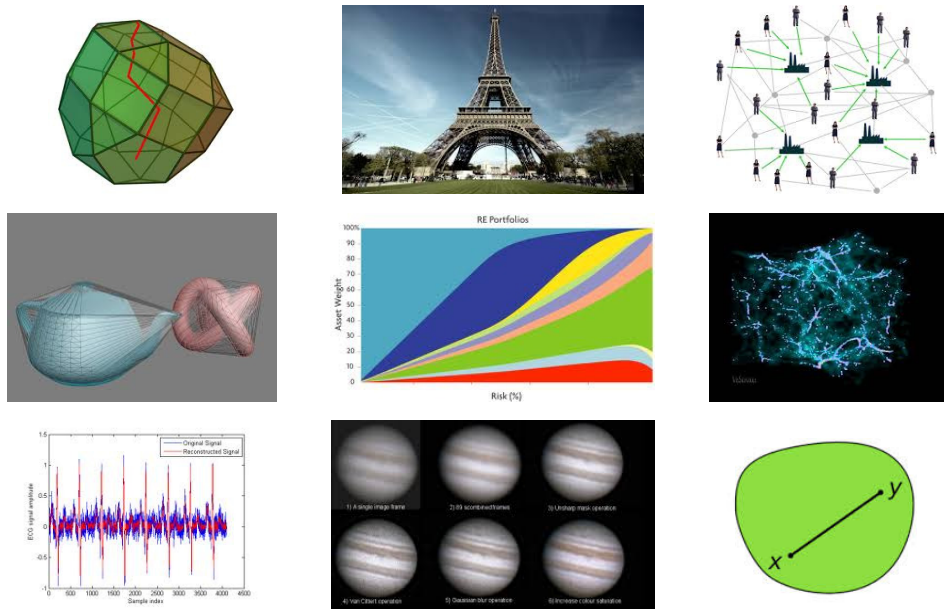

Konvexná optimalizácia - letný semester 2020

M. Trnovská, KAMŠ, FMFI UK

Téma 3: Niečo z teórie matíc

Schurov doplnok

Nech $M = \begin{pmatrix} P & Q \\ R & S \end{pmatrix}$ je bloková štvorcová matica, P, S sú štvorcové podmatice a P je regulárna. Potom **Schurovym doplnkom** podmatice P v M je matica

$$M/P = S - RP^{-1}Q. \quad (1)$$

Špeciálne, ak M je **symetrická**, $M = \begin{pmatrix} A & B \\ B^T & C \end{pmatrix}$, A je regulárna podmatice, tak môžeme definovať $M/A = C - B^T A^{-1} B$.

Tvrdenie:

Pre blokovú maticu M a jej Schurov doplnok platí:

$$\det M = \det P \det M/P.$$

Dôkaz:

....

Dôsledok:

Matica M je singulárna (regulárna) práve vtedy, keď matica M/P je singulárna (regulárna).

Veta:

Daná je bloková symetrická matica $M = \begin{pmatrix} A & B \\ B^T & C \end{pmatrix}$, s regulárnou podmaticou A . Potom platí

- a) M je kladne definitná práve vtedy, keď matice $A, M/A$ sú kladne definitné.

- b) M je kladne semidefinitná práve vtedy, keď matice $A, M/A$ sú kladne semidefinitné.

Dôkaz:

....

Algoritmus na testovanie kladnej definitnosti.

1. Overíme, či diagonálne prvky matice M sú kladné.
2. Ak NIE, tak M nie je kladne definitná;
Ak ÁNO, nájdeme Schurov doplnok

$$M/m_{11} = \begin{pmatrix} m_{22} & \cdots & m_{2n} \\ \vdots & \ddots & \vdots \\ m_{n2} & \cdots & m_{nn} \end{pmatrix} - \frac{1}{m_{11}} \begin{pmatrix} m_{21} \\ \vdots \\ m_{n1} \end{pmatrix} \begin{pmatrix} m_{21} \\ \vdots \\ m_{n1} \end{pmatrix}^T$$

3. $M := M/m_{11}$, späť na 1.

Moore-Penroseho inverzia

(Algebraická charakterizácia, Penrose, 1956)

Nech $A \in M_{m,n}(\mathbb{R})$. Moore-Penroseho (pseudo)-inverziou matice A nazývame maticu A^\dagger , spĺňajúcu nasledujúce axiómy:

$$\begin{aligned} (P1) \quad AA^\dagger A &= A; & (P3) \quad (AA^\dagger)^T &= AA^\dagger; \\ (P2) \quad A^\dagger AA^\dagger &= A^\dagger; & (P4) \quad (A^\dagger A)^T &= A^\dagger A. \end{aligned}$$

Tvrdenie:

Matica A^\dagger z predchádzajúcej definície je jednoznačne určená.

Dôkaz:

....

- Moore-Penroseho inverzia pre diagonálne matice - ľahké.
- Pre symetrickú maticu so spektrálnym rozkladom $A = Q\Lambda Q^T$ platí $A^\dagger = Q\Lambda^\dagger Q^T$.
- Pre obdĺžnikovú maticu s SVD rozkladom $A = U\Sigma V^T$ platí $A^\dagger = V\Sigma^\dagger U^T$.

(Konštruktívna charakterizácia)

Pre Moore-Penroseho inverziu platí

$$A^\dagger = \lim_{\varepsilon \rightarrow 0^+} (A^T A + \varepsilon I)^{-1} A^T,$$

resp. ako

$$A^\dagger = \lim_{\varepsilon \rightarrow 0^+} A^T (A A^T + \varepsilon I)^{-1}.$$

Dôkaz:

....

Zovšeobecnenie Schurovho doplnku

Daná je bloková symetrická matica

$$M = \begin{pmatrix} A & B \\ B^T & C \end{pmatrix}.$$

Zovšeobecným Schurovým doplnkom podmatice A v symetrickej matici M nazývame maticu

$$M/A = C - B^T A^\dagger B.$$

Lema:

Pre matice A, B vhodných rozmerov sú nasledujúce tvrdenia ekvivalentné:

$$(i) \mathcal{S}(B) \subseteq \mathcal{S}(A);$$

$$(ii) B = AY \text{ pre nejakú maticu } Y;$$

$$(iii) (I - AA^\dagger)B = 0.$$

Dôkaz:

....

Veta:

Daná je bloková symetrická matica $M = \begin{pmatrix} A & B \\ B^T & C \end{pmatrix}$. Potom platí, že M je kladne semidefinitná práve vtedy, keď matice A , M/A sú kladne semidefinitné a $\mathcal{S}(B) \subseteq \mathcal{S}(A)$.

Formálne teda

$$M \succeq 0 \Leftrightarrow A \succeq 0, M/A \succeq 0, \mathcal{S}(B) \subseteq \mathcal{S}(A).$$

Dôkaz:

....